

Dr. Karel Hendrik Roessingh (1927-1982)

Opleiding, promotie en IWA

Karel Roessingh studeerde na het gymnasium in Utrecht Theologie en Wijsbegeerte in Leiden (1946-1952). Hij promoveerde in 1956 bij prof. dr. L. van Holk in Leiden op een proefschrift over het godsdienstwijsgerig denken van Martin Heidegger. Van 1970 tot 1982 was hij wetenschappelijk hoofdmedewerker Andragologie aan de UvA (IWA).

Loopbaan

1950-1958: assistent en wetenschappelijk medewerker in Leiden, Faculteit Theologie
1958-1962: directeur Volkshogeschool Olaertsduyn in Rockanje
1962-1970: hoofd afd. cultureel werk aan de Sociale Akademie De Karthuizer in Amsterdam
1970-1982: wetenschappelijk hoofdmedewerker Andragologie UvA Amsterdam, IWA.

Nevenactiviteiten

1968 - : voorzitter VPRO
1969-1970: studiereis naar de Verenigde Staten onder auspiciën van de VN
1974-1980: begeleider - als andragoog - van Bewonersorganisatie Oranjeplein-Schilderswijk, Den Haag
1975-1979: voorzitter van de Commissie Plaatselijke Educatieve Netwerken (Commissie PEN)
Lange tijd was hij voorzitter van de redactie van het tijdschrift Volksopvoeding.
Hij was eveneens redactielid van de serie boeken die werd uitgegeven onder de noemer "Vormingswerk, theorie en praktijk", Wolters-Noordhoff, Groningen, rond 1970. Van zijn hand verscheen "Welzijn, Cultuur en Vormingswerk", zie hieronder bij "Boeken".

Aandachtsgebieden

Na zijn werkzaamheden op theologisch en wijsgerig terrein, richtte Karel Roessingh zich op de maatschappelijke ontwikkelingen van de jaren '50 en '60, met name op de rol die vormingswerk en volwasseneneducatie spelen bij de ontwikkeling van individuen, groepen en gemeenschappen in deze snel veranderende samenleving. Veel van zijn publicaties handelen over de dynamiek van lokale initiatieven op de terreinen van buurtwerk, tegencultuur, actiegroepen, welzijnswerk, alfabetisering, bewustwording e.d.. Hij focust op individuen, die hun beperkingen als gevolg van afkomst, levensloop of traditie proberen te overwinnen zowel met het oog op persoonlijke ontwikkeling als op maatschappelijke verandering. Daarbij betreft hij ook het overheidsbeleid, dat deze initiatieven moet stimuleren en faciliteren.

Publicaties

Boeken

1956 De godsdienstwijsgerige problematiek in het denken van Martin Heidegger, proefschrift, Van Gorcum & Comp., Assen, 1956.
1965 Enkele fundamentele vooronderstellingen van het vormingswerk, Wolters, Groningen, 1965.
1967 Beroep en beroepsethiek in het cultureel werk, Wolters, Groningen, 1967.
1970 Welzijn, cultuur en vormingswerk, Wolters-Noordhoff, Groningen, 1970.
1981 Een halve eeuw volkshogeschoolwerk: een bundel opstellen over het volkshogeschoolwerk in de jaren 1931 - 1981, Vereniging voor volkshogeschoolwerk, Amersfoort, 1981.

Artikelen

- 1957 Wijsgerig geloof en godsdienstig geloof, in: Nederlands Theologisch Tijdschrift 12, 116-13, 1957.
- 1963 Hoe komt de ontmoeting van mens en cultuur in het vormingswerk tot stand?
In: Nederlands Theologisch Tijdschrift, jrg. 1963, nr.6, 1963.
- 1965 Enkele fundamentele veronderstellingen van het vormingswerk. In: Volksopvoeding, 14, 1965, p.1-15, 1965.
- 1965 De opleiding tot cultureel werk, in: Volksopvoeding, 1965, p. 292.
- 1966 De Nieuwe mens, VPRO, radioredes.
- 1967 De gevolgen van de werktijdverkorting voor de vrijetijdsbesteding, Drenthe College, Assen.
- 1968 Recht en gezag [met bijdragen van K. H. Roessingh, M. Zeegers, R.A.V. van Haersolte en G. E. Langemeijer], Vergaderingsverslagen van het Psychiatrisch Juridisch Gezelschap; 1966-1967, Van Rossen, Amsterdam, 1968.
- 1969 Vrije meningsuiting en pedagogische verantwoordelijkheid, in; Vrije meningsuiting en recht op informatie. Verslag van 'de Grote C.C.', (G.46), 1969.
- 1970 Kerken op zoek. Reisindrukken uit de USA, Theologie en Praktijk 30 (1970/71), p.176-187.
- 1970 Adult Education and Community Organization in the U.S.A. and Canada, Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, Report prepared for and presented to the United Nations Secretariat at New York, 1970.
- 1970 Welzijnsbeleid - cultureel werk - vormingswerk, in: Welzijn, Cultuur en Vormingswerk, Groningen, 1970.
- 1971 Bevrijding op z'n Amerikaans, in: Wending, jrg. 25, afl. 11, p. 638 t/m 651.
- 1973 Tegencultuur: toekomstkracht of burgerlijke franje?, in: Wending jrg. 28, p. 326 t/m 340.
- 1974 Vormingswerk op weg naar concreetheid, in: Vorming, 23, 1974, p. 205-215.
- 1975 De dragers der Verlichting, in: Rondom het woord: theologische etherleergang van de NCRV: De Verlichting 17 (1975) p. 71-78 (Rond 1).
- 1977 Institutionaliseren en professionaliseren, in B.van Gent en T.T. ten Have (red.): Andragologie, 1977, 2de dr.

Adviezen van de Commissie Bevordering Plaatselijke Educatieve Netwerken (Commissie PEN)

Als voorzitter van deze Commissie leverde Karel Roessingh een belangrijke bijdrage aan de voorbereiding en publicatie van tien adviezen van de Commissie, Staatsdrukkerij, 1976-1980.

- 1976 Contact met de praktijkontwikkelingen als voorbereiding en ondersteuning van adviezen: uitwerking van het eerste advies.
- 1976 Problemen en prioriteiten bij de voorbereiding van educatieve netwerken.
- 1977 Door planning tot educatieve netwerken: een afbakening van verantwoordelijkheden en functies / tweede advies [van de] Commissie Bevordering Plaatselijke Educatieve Netwerken.
- 1977 Planning en educatieve netwerken: een praktische handwijzer bij het Tweede Advies.
- 1978 Kosten en financiering van de volwasseneneducatie in de toekomst, door de Commissie Bevordering Plaatselijke Educatieve Netwerken [voorz. K.H. Roessingh] en Commissie Open School [voorz. G.H. Veringa].
- 1979 Educatieve netwerken in opbouw.
- 1979 Alfabetisering van volwassenen en verder, door de Commissie Open School [voorz. G.H. Veringa] en de Commissie Bevordering Plaatselijke Educatieve Netwerken [voorz. K.H. Roessingh].
- 1979 Ontwikkeling van deskundigheid in de volwasseneneducatie door de Commissie Bevordering Plaatselijke Educatieve Netwerken [voorz. K.H. Roessingh] en de Commissie Open School [voorz. F.H.P. Trip].
- 1979 Een mogelijke landelijke adviesstructuur voor de volwasseneneducatie in relatie tot de praktijk in ontwikkeling.
- 1979 Ontwikkelingsprojecten educatieve netwerken.
- 1979 Naar een financieel beheersbaar leerrecht; overwegingen en voorstellen voor subsidiering van de volwasseneneducatie: negende advies.
- 1979 Counseling en keuzebegeleiding in de volwasseneneducatie: een aspect van ondersteuning van (potentiële) deelnemers.

Eindredacteur van deze adviezen was de ambtelijk secretaris van de Commissie PEN, drs. Ger van Enckevort (1938 - 1996)